

Bilge Karasu
SEVİLMEK

(3 Ses İçin Radyo Oyunu)

S E S L E R

ALTO (Esin)
TENOR (Sinan)
BAS (Ercan)

(Kısık ama yakından gelen bir radyo sesi. Kemanların baskın çıktığı, baydırcı, duygulu bir "salon" musikisi.)

ESİN *(Uzaktan. Tepside taşınan sofrta takımının çingiltısı içinde):*

Geliyorum işte... Sofranızı kurmağa...
Yoo, kalkma... Sen keyfine bak...

(SİNAN, hemen yakında, içini çeker, gırtlığını temizler; yutkunma sesi. Yaklaşan bardak çingiltıları, tabak, çatal, bıçak sesleri. Bunlar masanın üzerine sertçe bırakılmaktadır. Mikrofonu yaklaşan kadın adımları gene uzaklaşır; sinirli, tez canlı bir gidiş gelişle birlikte, sertçe düzenlenen sofrta takımı. SİNAN gene içini çeker; bu kez, biraz öfke, de sezilir bu iç çekişte.)

ESİN *(Boğuk. Yavaş yavaş açılacak, yükselecek):*

Banyoya girdi mi çıkmak bilmiyor galiba.
Ne kadar da uzun sürermiş bir el yıkaması...
Her zaman böyle miydi?
Temizliğe bu kadar mı meraklı?

(Susku. Sofranın kuruluşu bir türlü bitmez. Demin, konuşmayı noktlayan sesler, gürültüler, şimdi tek başına sürüp gider.)

SİNAN *(Sinirlenmeği kendine yediremezmişçesine):*

Erken kuruyorsun sofrayı bu akşam.

(Çatal, tabak, bardak sesleri üç dört saniye daha iştilir. Ansızın kesilir. Susku.)

ESİN: Niye kurmayayım?
Tiyatroya gitmeğe karar vermediniz mi?
Beyler tiyatroya gidiyor bu akşam.

SİNAN *(Hep, patlamamak için kendini tutarcasına):*

Bizimle gelmek istemeyen sendin.
Değil mi?
Az mı yalvardık, gelesin diye?

ESİN *(Oldukça tiz, öfkeli):*

Hâlâ çıkmadı. İnat olsun...
Şey... Evet. Hem sizi...
Hem sizi iki başınıza bırakayım demiştim;

Hem de
İşim var görülecek, dağ gibi.
Bu eve ben bakıyorum.

(Susku.)

Daha çok kalacak mı?

SİNAN: Sesini, işitsin diye bu kadar yükseltiyorsan
Niye sormuyorsun kendisine?
En sağlam bilgiyi ondan alırsın.

(Kadının ayak sesleri uzaklaşır. Uzaktan, başını çevirerek, ama çok değişik, handiyse ağla-
maklı, kısık bir sesle.)

ESİN: Bu sabah, kapıyı çaldı geldi,
Hoş geldi. Bekliyorduk. Bekliyordum. Böyle bir sezgi işte.
Merakla bekliyordum hem.
Ama yüzüme bakmak geldi mi hiç aklına,
O saatten bu yana?

(Uzakta bir kapı kapanır. Gene açılır. Kadının adımları hızlıca yaklaşır. SİNAN'ın yanı
başında.)

ESİN (Kısık, fısıltıya yakın, ürkek):

Anlayamıyorum onu; onun için...
Bağışla beni, kusuruma bakma.
Sen de yabancılaştın sanki.

(Daha az uzakta, değişik bir kapı gıcirtısı. Yaklaşan adımlar.)

ESİN (İğneleyici. ERCAN'a dönerek):

Merak edecektik neredeyse. Nerelerde
Kaldınız?

(Gene ev kadını. Görevli sesiyle.)

Yemeği getireyim mi?

SİNAN: Hazır mı?

ESİN: Siz hazır olun da...
Eti bekletecek değildim tabii.
Şimdi koyacağım tavaya.

ERCAN (Gülen bir sesle):

Ben de, deliğe düşmediğimi
Muştulamağa geliyordum. Oysa
Çok daha önemli sorunlar varmış
Çözülecek.

(Bütün inceliğiyle. Şakayı bırakarak.)

Siz ne dersiniz o olur. Oturun! Oturalım.
Kalkın! Kalkalım... Hay Allah! Havluyu da getirmişim...
Dövmeğe kalkmayın beni sakın...
Şimdi gider, yerine bırakırım.

(Uzaklaşır. Kapı açılır, kapanır.)

ESİN (Fısıltıyla):

Yüzsüz!

(SİNAN'a döner. Öfkeyle)

Bayılıyorrum. Ne de ince adammış!

- SİNAN** (*Yeniden açılıp kapanan kapıyla birlikte, sertçe*):
Sus artık.
- ESİN** (*Hinkırarak, dişlerinin arasından, ERCAN'a dönük*):
Konuklarımı dövmem ben... Kızısam bile...
(*SİNAN'a dönerek.*)
Yemekten önce içecek misiniz?
Şişeyi sofraya mı koyayım?
- ERCAN**:
Zahmet etmeyin siz; yerini biliyorum.
Buz da getiririm, su da.
İşe yarayayım bari.
Ne dersin, Sinan?
- ESİN** (*Ev kadını*):
Olur mu ya, Ercan bey?
- ERCAN** (*Uzaktan*):
Bey yoktu hani?
- ESİN** (*Sıkılarak. Ama hep SİNAN'ın yanında*):
Rica ederim, Ercan...
- ERCAN** (*Daha uzaktan*):
Ben rica ederim Esin.
(*Kapı. Çok uzaktan, şişe, buz kalıbı sesleri.*)
- ESİN** (*Gene sinirli*):
Kendi evindeymiş gibi...
Doğru. Senin evin, onun evi demek. Değil mi?
Öyle tabii... Sen de oturup duruyorsun. Şaşıyorum.
Ağzın kulaklarında yalnız...
- SİNAN**:
Anlaşılmayacak şey değil ki... Aylardır
Görüşmemiştik... Onu ne kadar... O, benim...
- ESİN** (*Soğuk, kısık, dingin*):
Biliyorum... Bana ne...
(*Kapı. Yaklaşan adımlar. İnce şingirtilar.*)
- ERCAN**:
İzninizi istemeden
Bu güzel tepsiyi aldım raftan.
Şuraya bırakabilir miyim?
- ESİN** (*Gene ev kadını*):
Buyurun, rica ederim.
Ben de eti pişireyim.
(*Uzaklaşır. Kapı. Önde, içki hazırlığı.*)
- SİNAN** (*Hafif üzgün. Sevgiyle*):
İyi ettin geldiğine.
- ERCAN**:
Biliyorum...
Tamam mı? Su ister misin daha?
- SİNAN**:
Saçmalama. Ölçümü değiştirmedim.
Sen de unutmuş olamazsın, nasıl olsa...
Ama içmiyorum artık.

Senin şerefine bu akşamki...
İyi ettin geldiğine, ama geldiğinden beri,
Eski yalnızlığım da dönüyor çevremde.

ERCAN *(Dingin bir söyleyişle; alaylı değil, ama duygulu da değil; belki biraz soğukça):*

Şu kemanları daha ne kadar dinleyeceğiz?
Karıştıralım hele şu radyoyu...

(Radyonun düğmesiyle oynamağa başlar. Karışık sesler, hızla geçilen konuşmalar; musiki yayınları biraz daha ağır geçer. Sonunda, oldukça bağırğan, vuruşları sert bir dans musikisi bulur. Kısar. Bu arayı 17 saniyeden çok sürmeyecektir.)

Hah şöyle! Biraz da bununla uyuşalım.
Esin deminkinden mi hoşlanırdı yoksa?
Boş ver. Nasıl olsa mutfakta şimdi...

(Susku.)

Değişmek güç geliyor insana. Değil mi?
Verilen bir karar yüzünden değişmek
Zorunda kalmak?...
Bilirsin, düşünle uyanıklık arasındaki
Bocalamayı...
Hiç birini kabul etmeğe yanaşmaz insan...
Düşleri gerçekliğe çevirmeği bildiğini, becerdiğini
Sanırdın eskiden. Değil mi?

(Susku. Radyo sesinde belli belirsiz bir yükseliş alçalma. Sertçe masaya bırakılan bir bardak sesi. Tane tone.)

Bildiğini sanırdın... Eskiden.
Artık sanmıyor musun?

SİNAN *(Uyanır gibi):*

Neyi?
Güç kararları başkaları yerine vermesini,
Bашkaları için istemeyi, yaratmayı mı?
Eskiden, bunları bildiğimi sanırdım belki. Şimdi,
Bildiğimi biliyorum. Söylemesi hoş kaçmasa da
Öyle... Düpedüz biliyorum. Bunu mu soruyordun?

ERCAN *(Öfkelenmiş bir çocukla konuşur gibi):*

Değişmedin sanıyordum...

SİNAN *(Deminki heyecanın izi bile kalmamışçasına... Öğrendiği, öğrendiğini karşısındakinin bilmediği bir şey var: Taşkınlıklarını artık pek çabuk bastırabiliyor):*

Sen değişmedin mi? Ne var ki, değişmek,
Eskiden bildiğini,
Artık bilmemek, unutmuş olmak
Demek değildir, ille de...
Değişmekten korkuyor musun?
Benim değişmem,
Canını mı sıkar?

(Susku.)

(Kapı açılır, kadının ayak sesleri yaklaşıyor.)

ESİN: Neden sustunuz? Rahatsız mı ettim?

SİNAN (*Dingin*):

Susmuştuk zaten. Et pişti mi?

ESİN (*Tedirgin bir gülme sesi*):

Yooooo...

(*Mikrofonun tam karşısında durup başını ağır ağır, bir sağa bir sola çevirerek konuşacaktır.*)

Ben girdim diye sustunuz sanmıştım.

Yanılmışım.

(*Susar. Duraksayarak.*)

Et pişmedi. Tavayı ateşten indirdim çünkü.

İçiyordunuz. Keyif tamam olsun dedim.

Çok mu acıktınız yoksa?

ERCAN (*Alaycı gibi*):

Yooooo...

SİNAN (*Kendi sözlerini hatırlatır gibi*):

Sen dedindi... Tiyatroya...

ESİN:

Geç kalmazsınız. Erken daha.

Tavayı indirdim de...

Yemek kitabını karıştırdım durdum.

ERCAN (*Gene alaycı*):

Bir şey buldunuz mu bari?

ESİN:

Kuzum, takılıp durmasanız a bana!

ERCAN (*Uzata uzata*):

Estağfurullah! Yeni evlenmiş kadınlar

Yeni yemekler ararlar genellikle

Yepyeni yemek kitaplarında...

Örselenmemiş, gıcır gıcır kitaplardır

Onlar...

ESİN:

Anladım... Burada durmamam

Daha iyi olacak.

(*Uzaklaşır. Tam kapıyı kaparken.*)

SİNAN:

Eti de pişirmeğe başla artık

İstersen...

(*Susku. Bardak sesleri.*)

ERCAN (*Sesli sesli düşünüyormuş gibi. Biraz dalgınca, gırtlığını temizledikten sonra*):

Korkmuyorum. Değişmekten

Pek korkmuyorum. Ama...

Değişmelerden korkuyorum desem,

Doğru olur.

Senin değişmenden korkabilirim, örneğin.

Ben ne denli değişsem de, sevdiğlerimi hep

Seveceğim, sanıyorum.

SİNAN:

Ben de... Ne yazık ki, değişenler, hep

Karşıımızdakiler oluyor, nedense...

Değil mi? Hep öyle oluyor sanki...

İki yıl olacak neredeyse, seninle

- Görüşmeyeli. Aradaki mektuplaşmayı sayma...
 Çok değiştim; doğru. Farkındayım.
 İstiyorum da değişmiş olmağı.
 Ama iki ay önce, Esin, şöylece tanıdıklarımın
 Arasından sıyrılıp karım olduysa,
 Değiştiğimden değil, daha başka türlü de
 Değişmeği istediğimden, değişmeği
 Denemek istediğimden, oldu.
- ERCAN: Denedin, başardın mı? Yoksa
 Evdeki bulgurdan da mı oldun?
- SİNAN: Demin kendin söyledin.
 Verdiğim bir karar yüzünden
 Değişmek zorunda kaldım.
 Değişmeği denemem başarısızlıkla
 Sonuçlandı demektir, bu durumda.
 Esin bana bağlanıverdi. Biraz aşırıca
 Bile diyebilirim, galiba. Hiç değilse
 Öyle görünüyor. Kırmak istemiyorum onu.
 Hiç kimseyi kırmak istemedim, istemem,
 Bilirsin; bundan yana değişmedim işte.
 Ama o benden uzaklaştığı zaman...
- ERCAN (*Kitaptan okur gibi*):
 "Bir gün gelir, sevdiklerini
 Sevmeyebilirsin artık..."
- SİNAN: Derdin, biliyorum.
- ERCAN: Derdim... "Kendini
 Yalana kul etmek neye?" derdim...
- SİNAN: Sevginin ölümlü olduğuna beni de
 İnandırmak isterdin her zaman.
 "Boşlukları, yolun engbelerini aşabilecek
 Bir sevgi olamaz mı?" derdim ben de
 Sana... Demeyeceğim artık.
- ERCAN: Ölüler dirilmez. Anlamışsın. Sevindim.
- SİNAN: Neye geldin öyleyse?
- ERCAN: Seni hâlâ sevdiğim için!
- SİNAN: Sevmeyebilirdin de...
 Ben de... Seni seviyorum...
- (*Durarak... Üzerine basa basa.*)
 Hâlâ...
- ERCAN (*İlk olarak, biraz sinirlenir gibi*):
 Hâlâ, ha?... Ürkmen neden o halde?
- SİNAN (*Çok dingin*):
 Ürken eden yok... Olsa da
 Bir ürkeklik... Ne çıkar?
- (*Gene sert bardak sesi.*)
- ERCAN: Uzattık. Ben artık içmem. Yeter.
 Bu radyo da ne sayıklıyor gene?

(*Düğme kurcalanır. Karışık, kısık sesler.*)

Esin iyi akıl etmiş şu minderi
Radyonun önüne. Bak, biliyorum,
Senin aklına gelecek şey değil bu...
Rahatmış da. Biraz burada oturalım bakalım...
Sen hep bu koltukta mı oturursun?

SİNAN: Evet... Çoğu zaman... Niye?

ERCAN: Aklına turp sıkardım ben. Anlamayacak
Ne vardı bunda?
Esin, dizinin dibinde oturabilmek için
Bu minderi buraya koymuş.

SİNAN (*Bilmekle bilmemek arası*):

Belki de...

(*Kapı. Uzaktan, yaklaşırken.*)

ESİN: Deddiğiniz oldu Ercan. Değişik
Bir yemek buldum. Ama tiyatroya
Geç kalırsanız, suç sizde olacak.
Hem, neden yerde oturuyorsunuz kuzum?
Şimdilik, koltuğumuz, sandalyemiz az ama
Oturacak yer bulunuyor, çok şükür...

ERCAN: Diyelim ki... Yerde oturmağı sevdiğim için
Yere oturdum. Siz de seviyorsunuz galiba...
Yalan mı?

ESİN: Ya ben... Ben razı olmazsam?

ERCAN (*Alaycı*):

İlginize teşekkür eder, çaresiz, boyun eğirim.
Kalkıyorum işte. Oldu mu?

SİNAN (*Kendi kendine gibi*):

Adama rahat vermedin bu gece, Esin...

ESİN (*Sertçe*):

Bir şey mi dedin?

SİNAN (*Yüksekçe*):

Bırakaydın, dilediği gibi otursundu, dedim...

ERCAN (*Ortalığı yatıştırmak isteyenlerin sinir bozucu ıslığı ile biraz dolaşır*):

Eviniz güzel, gerçek söylüyorum...
Az zamanda bütün bunları bir araya getirmek
Kolay olmamıştır...

(*Radyo gene kurcalanmağa başlar.*)

ERCAN (*Uzaktan, ağır ağır mikrofona doğru dönerek*):

Beğenmediniz bulduğumuzu galiba...

SİNAN (*Çatışmalarını önlemek ister gibi, hızla*):

Evet, kolay olmadı bütün bunları bir araya getirmek,
Düzenlemek bu evi... Her şey, gene de,
Esin'in çabasıyla başarılıydı gerçekte.

ERCAN (*Lafı değiştirmemeğe kararlı*):

Kolay olmamıştır. Kutlularım Esin.

Ama sorduğuma karşılık vermediniz.
Gene minderinize çökmüş, radyoyu
Kurcaladığınıza göre, beğenmediniz,
Değil mi, demin bulduğumuz istasyonun programını?...

ESİN (*Çatışmağa kararlı, dingin*):

Beğendim, beğenmedim, önemli değil.
Bu minderde, Sinan'ın ayağının dibinde,
Oturaktan hoşlanıyorum. Oturduktan sonra da,
Radyoyu karıştırırım, belki daha gürlücsüz
Bir şey bulurum, diyerek...

SİNAN (*İpin ucu elinden kaçırmaktadır. Son bir atılışla*):

Gerçekten, Esin'in çabasıyla oldu bütün
Bu gördüklerin...

ERCAN:

Söylemen mi gerek? Bilmez miyim?
Kutlularım Esin, bir daha...
Sinan'ın işi olamaz bunlar, çünkü o,
Evini değil, içini, gönlünü
Döşemeyi düşünmüştür hep...

SİNAN (*Gülerek*):

Pek yalan değil...

ESİN (*Aynı yerden, SİNAN'ın yanı başından... Ama ERCAN'ın bulunduğu uzak köşeye doğru bir devim başlamıştır içinde. Yavaş yavaş, sesiyle, sözleriyle, gövdesiyle ona yaklaşacaktır. Kesin bir devim bu; geri dönülmez bir gidiş olduğu belli edilmelidir. Her şeyden önce, sesinde, ansızın bir sıcaklık belirecektir*):

Biliyor musunuz? Kardeşim çok gençtir
Ama, bana, onu hatırlatıyorsunuz hep...
Bu sabaktan beri, benzerlikler bulup duruyorum.
Size baktıkça. Yazık, uğrasaydı bugün, iyi olurdu.
Sinan da çok seviniirdi, ben de; güzel olurdu
Karşılaşmanız... Bundan sonra gelmez ama...
Kızdırır beni arasına... Size de,
Ona kızdığım gibi kızdım, biliyor musunuz?
Sinan onu çok sever...

(*Mikrofono.*)

Değil mi Sinan?

(*Gene uzaktaki ERCAN'a.*)

Tanışamıza, sevişip evlenmemize
Kardeşim sebep oldu bile diyebilirim...

(*Gene mikrofono.*)

Değil mi Sinan?

ERCAN (*Gülerek*):

Sormayın. Karşılık vermeyecek.
Baksanız a, gömüldükçe gömülüyor
Oturduğu yere...

(*Ansızın, ağırbaşlı, ama yumuşak bir sesle.*)

Sevinebilir, övünebilir miyim
Bu benzerlikten ötürü?

- ESİN: Kardeşim de sizin gibi...
- ERCAN: ...yüzsüz...
- ESİN: Rica ederim... esmer...
Patavatsız, yani, sözünü sakınmaz...
- ERCAN: Biliyor musunuz? Sinan da
Sözünü hiç sakınmıyor artık.
Bir şey daha var. Eskiden
Uzun süre bir yerde oturamaz,
Bağlasanız, bağını koparır, kalkardı.
Şimdi bakın, akşamdan beri
Oturuyor, atacağı bütün taşları,
Oturduğu yerden fırlatıyor. Keskin nişancı olmuş...
İşin tuhafı, onu büsbütün...
Yani... İnsan daha çok
Seviyor onu, bu haliyle...
- ESİN: Garip ama, bu sözü kardeşim için
Söyleyecektim şimdi.
Acı söylerken bile, sevdiren kendini,
Diyecektim... Sizin gibi...
- ERCAN: Bu taş neye?
- ESİN: Taş değil... Bağışlayın.
Öyle işte...
Doğrusu, merak ettim,
Sinan, en çok, hangi huyunuzu
Sevmezdi?
- ERCAN (Çocu'ksu):
Ona sorun.
- SİNAN (Hiç duraksamadan):
Bir şeye canı sıkıldığı zamanki halini...
Tiksinti duyduğunu göstere göstere,
Sıyrılmaya bakar sıkıntılı durumdan...
Tek, üzerime çamur sıçramasın da ne olursa olsun
Der gibi bir hali vardır bu durumlarda...
Vardı, hiç değilse...
Bu halini sevmezdim...
- (Duraksar.)
Şimdi...
Bilmem ya, öyle geliyor...
Şimdi ona da alıştım.
- ESİN: Sevmediğin bir yanı yok mu şimdi?
Onu mu demek istiyorsun?
- SİNAN (Durgun, uzaklarda):
Evet... Yok belki de...
Oysa
(Gene canlanmıştı.)
Öyle değil pek. Değişmiştir
Bu iki yıl içinde.

Ne yönde değiştiğini de bilmiyorum ki...
Ben birçok şeye sınırlanmıyorum artık...
Sevdiklerimin kusurları
Yara gibi sızlamıyor artık etimde...
O huyu değişmiş midir, bilmem.
Ama artık batmayacağını biliyorum...

ESİN (Ses artık biraz daha uzaktan gelmektedir. ERCAN'a yaklaşmaktadır çünkü):

Ben de, sizi,
Onun kadar
Sevmek isterdim... Sanırım...

SİNAN (Pek dingin):

Artık onu sevip sevmediğimi
Bile bilemiyorum ki, Esin...

(Susku. Radyoda musiki durur, anlaşılmayan bir konuşma başlar.)

ESİN (Mikrofona dönük):

Bir dans musikisi programı bulamayacak mıyız
Bu akşam?

(Kendi kendine söyler gibi söylemiştir bu sözleri. Radyoyu biraz karıştırır. Sonra gene kendi kendine söylenir gibi, ama öyle olmadığını, bu sözleri onlara attığını belli ederek.)

Eski günlerinizi bilmek isterdim.
Paylaşabilmek için
Onları...

(Sözlerine, radyodan başka, karşılık veren olmaz. Mikrofondan uzağa -ERCAN'a- doğru.)

Anlatmak da mı istemiyorsunuz?
Ne yapardınız, geceleri, gündüzleri?

(Susku. Mikrofonun iyice içine doğru, sıcak, gıcıklayıcı bir sesle)
Anlatsan a, Sinan...

(Radyoda, ansızın, delici bir düdük sesi. Düğme hızla çevrilir.)

ERCAN (Neden sonra, ağır, dingin):

Konuşurduk efendim,
Konuşurduk. Konuşacak pek çok şey de
Bulurduk. Sözlerin içinden
Yaşamaya giden bir yol arar,
Yaratırdık, her gün, her gece...

SİNAN (Sözü kesercesine ama çok dingin, ağır):

Yemeği unutmadın ya?
Dibi tutmamıştır, umarım...

ESİN (Düş içinde gibi.)

Bir şey olmaz. Düdüklüde. Sesi gelir...
Birazdan... Telâşlandığından,
Tiyatroya yetişmek için acele ettiğinden,

(Kesin.)

Değil... Biliyorum.
Konuşmak, gerekli de.
Dönemeyiz artık.

(Susku. Radyonun düğmesi gene kurcalanır. ESİN radyoda bir şeyler bulmuş gibidir. Ayarlar-ken, mikrofonun hemen önünde yerinden kalkan SİNAN'ın adımları işitilmeğe başlar. Adımlar uzaklaşırken:)

SİNAN (Kendi kendine gibi):

Amma çok oturdum bu akşam...

ERCAN (Ona, ama kısık bir sesle):

Gerçekten öyle. Dalgınsın da.
Bardağımı uzattığımı bile görmedin.

SİNAN (Aynı yumuşaklıkta):

Özür dilerim. İçecek miydin yoksa daha?

ERCAN (Biraz domuzuna):

Yoo... Kalkmışken benimkini de
Masaya bırak diyecektim. İki saattir
Elimde evirip çeviriyorum...

SİNAN (Aynı yumuşaklıkta):

Ver...

(Gelir, gider; uzaklaşırken.)

ESİN (Radyonun açtığı sesini bastırmak için yüksekçe bir sesle):

Ekmek doğrar mıydın Sinan?
Tuzluğa, biberliğe de bakıver, olur mu?
Doldurmak ister mi acaba?

SİNAN (Güldüğü belli. Uzaktan):

Olur.

(Kapı. Susku. Radyo çok kısılır.)

ESİN (Gene düş içinde gibi):

Evlendiğimiz gün, mektubunuz geldi.
O güne değin, arkadaşları arasında
Ercan diye biri de olduğunu, biliyordum, o kadar...
Ama, birtakım güzel şeyler vardı geçmişinde,
Anlıyordum. Bu güzel günlerinin anısını
Benimle paylaşmak istemediğini
Öyle belli ediyordu ki...
Bekliyordum hep, karanlıktan
Birinini sıyrılıvermesini...
Sizmişsiniz o...
Yüzünün aydınlığından, göğüm karardı o gün;
Mektubunuzu elinden bırakmıyordu.
Mutluluk dilekleri vardı belki de
O mektupta, ama
Okumadım onu, mektubunuzu okumadı bana.
Gerçekte, o gün aramıza girdiniz.
Merak ediyordum sizi.
Kıskançlık duymamağa, sizi...

(Kısacık bir duraksama.)

Sizi sevmeğe çalıştım.

ERCAN (Çok yumuşak bir sesle):

Neden? Niçin?

ESİN (*Büsbütün dalgın*):

Belki düğümü çözmek, belki
Sizi paylaşmak, kıskanmamak için...
Belki de... onu...
Kızdırmak için. Paylaşmağa,
Anlatmağa yanaşmıyordu çünkü...
Bu sabah, kapıyı çaldığınız ana değin,
Sizi sevebileceğimi... ummuştum...

(*Kapı sesi.*)

ESİN (*Sesinde en ufak bir değişiklik olmadan*):

Oysa, kardeşime ne kadar
Benzediğinizi görünce, birçok başka şey
Anladım bu arada. Yanıldığımı da
Anladım.
Kapıda dikkilme Sinan, senin de bildiğin
Şeyler söylüyorum.
Birtakım sevgilere ortak olmak
Akla bile gelemez, herhalde...
İkiniz de, birbirinizi, eskisi gibi
Bulamadınız galiba. Ama geçmişinizi
Yanımda anmamağa, gene de,
Dikkat ediyorsunuz. Yanaşmıyorsunuz
Ona, beni de sokmağa.
Gülüşüyorsunuz, arada bir, pesten,
Gizlermişçesine...

SİNAN (*Uzaktan, dingin, handiyse merak ederek*):

Neyi gizlermişçesine?

ESİN (*Dümdüz bir sesle, şaşkınlık göstermeden*):

Bilmem... Bir şey...
Anlamadığım, bilmediğim
Bir şey...
Düdük niye ötmedi daha?

SİNAN:

Biraz daha ister herhalde.
Hem ben yemeğe bakarım,
Merak etme...

(*Kapı. Susku. Gene, kısık, ne olduğu pek anlaşılmayan musiki...*)

ESİN (*Hep uzağa, ERCAN'a doğru*):

Beni aranıza almak istemiyorsunuz.
Oysa ben, bir daha,
Sizi sevmeği denemeğe, hazırım...

(*Susku. Radyonun sesini yükseltir.*)

Ne güzel parça bu!... Ne iyi oldu
Rastladığı... Tuhaf değil mi?
Çok severdik bunu, Sinan'la... Nişanlandığımız
Sıralarda oldukça sık çalınıyordu radyolarda,
Oysa, epey eski bir şey, değil mi?
Oturur dinlerdik, dans da ederdik
Arada bir, bu çalındığı zaman...

ERCAN: Birlikte dinlemiştik Sinan'la bunu,
İlk olarak... İki yıl önceydi,
Ertesi sabah yola çıkmıştım...
Üzerinden epey geçmiş...

ESİN (Sesi, birden, çok değişmiştir. Bu kez gerçekten acılı gibi):

Yazık, çabuk bitti... Çok çabuk...

(Mutfaktan gelen tencere düdüğü sesi, bütün cırlaklığı, kulak paralayıcılığıyla herkesi yerinden sıçratmalı, duygulu havayı bir anda dağıtmalıdır. Düdük, beş saniye boyunca çalacaktır.)

ESİN (Usançla):

Öff! Sustu, çok şükür!...

(Kapı. SİNAN yaklaşır. Hemen yakınlardan.)

SİNAN: Yemek hazır galiba. Bakacak mısın?

ESİN (Gündelik, yorgunca bir sesle):

Gideyim, kotarayım, sofraya getireyim,
Siz de belki yetişirsiniz daha...
Bakalım...

(Adım sesleri. Kapı. Mutfakta bir bardak düşüp kırılır. Susku.)

ERCAN (Yerinden güçlükle kalkan bir adamın sesiyle):

Şu radyoyu karıştırma sırası bende şimdi...

(Adımları yaklaşır. Gürültü, parazit, konuşma, çeşitli musiki sesleri birbiri ardınca duyulur. İçeride bir bardak daha kırılır.)

Esin biraz sinirli galiba...

(Düğme gene kurcalanır. Ansızın, deminki parça, başka bir istasyondan, daha ağır, değişik tınıda, çok daha temiz olarak duyulmağa başlar. Ses yükselir.)

Hatırlıyor musun, demeyeceğim...

(ERCAN, demin SİNAN'ın oturduğu yerde, mikrofonun tam önündedir. Uzakta duran SİNAN'a doğru dönerek konuşacaktır.)

Unutmadığını biliyorum, Esin söyledi.
Ne güzeldi, değil mi, bunu ilk
Dinlediğimiz gece... Her şey bitiyordu,
Neler başlayacaktı, bilmiyorduk.
Şimdi biliyoruz galiba. Birlikte oturup
Dinlememiz dışında hiç bir benzerlik yok
O geceyle bu gece arasında...
Herkesin ışığını yaktığı saatte
Sen karanlıkta oturmak istemedin.
Işığın ölgün ölgün yanıyor, gene de.
Ben, karanlıkta oturacağım. Ürküyorum.

SİNAN (Uzaktan. Dingin):

Bilmem ya, eskiden, susmaktan
Bu kadar ürkmezdin, galiba...

(ERCAN gırtlığını temizlemekle yetinir. Kapı. Sofraya konan tabak sesleri. ESİN yaklaşır.)

ERCAN (En rahat sesiyle. Ancak, belki, biraz gereksiz bir hızla):

Yalnız biz değilmişiz seven, baksanız a.
Çalıp duruyorlar bunu bu gece...

- ESİN: Dans ederdik kimi zaman, değil mi Sinan, Bunu çaldıklarında?...
- SİNAN: Şimdi etmeyeceğiz herhalde. Yorgunum Bu gece. Hem yemek de soğuyacak... Tiyatro da var, biliyorsun...
- ERCAN: Ama Esin, dans etmek istiyor, besbelli. Yemeğin soğuması da umurunda değil. Hoş, hangimizin ki, bu akşam?
- ESİN (Düş sesiyle): Neredeyse bitecek...
- SİNAN: Bitti bile. Uzun da sürdü hani...
- (Ansızın her türlü ses kesilir; bundan sonraki bölüm, tamamıyla yankısız, "ölü" bir ortamda, solunma sesini de ortadan kaldıracak süzgeçlerle alınacaktır. Konuşmalar, ufak tefek, ara ara sezi- lecek heyecan belirtileri dışında, tamamıyla soğuk, nesnel olacak, en ufak bir gerilim taşımayacak- tır. Ancak, konuşma hızları değişecek, hızlanan ya da ağırlaşan konuşmaların altında, çok uzaktan gelen bir vuruş sesi, örneğin bir telli çalgı kasası üzerinde parmakla çıkarılan bir ses -kuru, katı, kısık- bu konuşma hızına uyarak, yeğlinliği artmaksızın, hızlanacak, ağırlaşacaktır.)
- ESİN: Şimdi
- SİNAN: Üçümüz de
- ERCAN: Birbirimize bakıyoruz
- SİNAN: İçimizden geçenleri
- ESİN: Anlamağa çalışıyoruz
- SİNAN: Anlayacağımızdan da değil
- ERCAN: Ne yapacağımızı kestirebilmeğe uğraşıyoruz.
- (Susku. İki saniye.)
- ESİN: Ben... Doğrusu... Dans etmek isterdim onunla. Sarılmak isterdim ona. Bana sarılınsın isterdim. Denemek isterdim bu yeni duyguyu. Sinamak isterdim hepimiz. Sinan gerçekten kızarmıydı bana?
- (Aralıksız geçme.)
- ERCAN: Dansedelim deseydim ederdi. İkinci dakikada da başı omuzuma dayanırdı. Bana bayıldığından değil. Ya Sinan'ı kıskandırabilmeği umarak, ya da bende, bir yoldan yenemediğini başka yoldan yenmek için.
- (Dört saniye.)
- SİNAN: Geçmiş zaman döğüşlerinde herkes eşini seçer düşman arasından, teke tek döğüşürmüş. O eski döğüşçüleri andırıyor şimdi, ikisi de. Birbirini tartıp beğenmiş iki döğüşçü... Bir şey kazanmak ya da savunmak istedikleri yok... Yiğitliklerini, döğüşteki ustalıklarını göstermek, boy ölçüşmek isteyen iki döğüşçü gibi duruyorlar...
- (İki saniye.)
- Beni paylaşamadıklarından döğüşmeyecekler, benim seyretmem için döğüş- çecekler. Bana kendilerini seyrettirmek için... Şöyle kuruyorum akıllarından geçeni:
- ESİN: Bana doğru geliyor... Hayır, ben ona gidiyorum, kollarımı uzatıyorum, sarılı- yorum; dönmeğe başlıyoruz...
- ERCAN: Gittim, kollarımı uzattım, sarıldı. Sıkı sıkı. Ben soğuk duruyorum daha. Dön- meğe başlıyoruz. Baş ağırlaşıyor yavaş yavaş, omuzuma dayanıyor... Sinan'ı bir yere oturtmalı ama... Tamam, arkamızdan ağır ağır yürüyüp eski yerine oturacak; radyonun başında. Şaşkın, kararsız, bakacak bize...

- SİNAN:** ... Oturtacak, baktıracak, şaşkın, kararsız, bakacak bize, diyecek. Ayak uydurdıkları bu parça bitecek, bir yenisi başlayacak. Farkına bile varmamış gibi, dönenişlerini sürdürecekler...
- ERCAN:** Esin'in başı, omuzumda ağırlaştıkça ağırlaşacak. Sinan artık bakmayacak bize, kucagında kenetlediği ellerine dikecek gözlerini.
- SİNAN:** İşte tam bu noktada, ben, aralarından çekilmeli, uzaklara gitmeliyim. Gidiyorum işte... O zaman, ne yapacaklar?
- ERCAN:** O zaman artık Sinan'dan çekinmediğimi anlatmak istermiş gibi başımı biraz eğeceğim, Esin'in saçına sürünecek çenem...
- ESİN:** Bu çam kokusu sizin değil, diyecek... Hayır, *senin* değil, diyecek diye korkulara kapılacağım. Sinan'ın kokusu bu, diyecek; o zaman da, evet, diyeceğim, gözlerinin içine içine bakarak, hoşunuza, hayır, hoşuna gider diye süründüm o kokudan, diyeceğim...
- ERCAN:** Çenem saçlarına değecek, sürüdüğü çam kolonyasının kokusu burnuma dolacak. Ama sözünü bile etmeyeceğim. Biliyorum, değişik bir yemek arayıp bulduğunu söyledi, dışarıda kaldığı o uzun süre içinde. Oysa görür gibiyim. Yatak odasına gidip aynanın önünde kendini uzun uzun seyrettiğini, saçını -hiç gereği yokken- düzelttiğini, odadan çıkmadan önce aynaya yan gözle bir daha baktığını görür gibiyim. Kolonya şişesi o anda gözüne ilişmiş, o anda, çilgınca ama kurnazca bir şey yapacağını düşünerek dökünmüştür Sinan'ın sevdiği kolonyadan. Daha daha, Tanrı bilir, bugüne dek bu kolonyanın pis koktuğunu düşünmüş, kaç kez, Sinan'a, "nesini beğeniyorsun bu kötü kokunun" demiştir... Ama sözünü bile etmeyeceğim kokunun, farkına bile varmamış görüneceğim. Oysa on adım öteden buram buram duyuluyor...
- ESİN:** Sonra... Son çilgınlığı da ederim belki... Başımı kaldırıyorum ona doğru. Ağzımı onunkine yaklaştırır gibi yaparım. Uzanırım da biraz, ağzına doğru. O ise, o ise, başını kaldırıp Sinan'a mı bakar? Baksa, bozgunun bir çeşidine uğrayacak. Bakmasa, başka çeşit bir bozgun bekleyecek onu...
- ERCAN:** Ben kokunun sözünü etmeyince başka bir şey yapması gerekecek. Gemilerini yakmağa kalkabilir de, bir güzel... Bu durumda yapabileceği tek şey, hem beni hem Sinan'ı sınyacak bir davranış... Bana büsbütün yaklaşması, örneğin... Yüzünü -neden olmasın sanki- ağzını, yüzüme yaklaştırması... Ama tam o sırada Sinan başını kaldıracak, göz göze geleceğiz.
- SİNAN:** İstesem de, istemesem de, döneceğim yanlarına, katılacağım onlara, yeniden... Ercan'la göz göze geleceğiz, bana bakmakta olacaktır çünkü. Esin... Esin, kararlıysa, yapacağını yapacaktır. Ercan'la bakıştığımızın farkına varınca, başını onun göğsüne dayayacaktır. Yoo, orada durur artık. Gereğinden bir fazla adım attığını görmedim daha. Bana dönüp gelecek gene, nasıl olsa... Korkusuz savaşçının, atak savaşçının, gözünü kırpmadan, ölümüne atılır gibi yapması... Ama, yalnız, atılır *gibi* yapması... Esin, böyle davranmasının kendisine kazandıracağı engin üstünlüğü bilerek, tadarak, gülecek. Sonra... Gerçekten başını yaslar Ercan'ın göğsüne, rahat rahat yaslar.
- ESİN:** Böylece bakıyoruz hâlâ birbirimize. Sessizce hesaplaşıyoruz. Bu sabah başlayan serüven, birazdan bitecek... Döneceğiz herhalde, biraz daha ortalıkta. Sonra bu parça da bitecek... Uyanmış gibi, ayrılacağız birbirimizden... Bana kalırsa, yemeğe bile oturmadan bitecektir bu iş...
- ERCAN:** Göz göze geleceğiz... Sinan'la... Ne sen, ne ben, diyeceğiz birbirimize, bakışarak; Esin kazandı bu kez... Şimdilik, diye düşünmek isteyeceğiz arkasından.

Ayrılacağız, Esin gene radyonun önündeki mindere, Sinan'ın ayak ucundaki mindere çökecek. Bana da yol görecek. Sabah, gelmekle başlattığım öykü, soluğu dar, kısa kesilmiş, başarısız bir öykü olacak. Daha çok bakacak mıyız böyle birbirimize, taşlar, putlar gibi, karşı karşıya geçmiş?...

SİNAN: Bu sabah kapıyı çaldığımda... Beklemiyordum. Eski huyudur, ansızın çıkagelir, habersiz... Esin onunla tanışacak vakti ancak buldu, işe gitti. Ben biraz kaldım, sonra benim de işe çıkmam gerekti. Evi köşe bucak taramış, incelemiş olacak ki öğle yemeğinde bulduğumuzda perdelerin renginden, muslukların bozukluğundan, eşyanın yerinden söz etti, kimini beğendi, kimini beğenmedi, kimini yerli, kimini yersiz buldu. Sonra işi şakaya vurdu, her şey çok güzel, çok güzel, her şey o kadar, o kadar güzel ki, diye tutturdu. Esin o zaman bozulmağa başladı... Bu akşam da dananın kuyruğu koptu kopacak...

ERCAN: Yemeğe kalmayacağım, sıkıldım buradan. Sinan'la başka bir gün, başka yerde buluşuruz belki. Esin'e gelince...

ESİN: Gider mi? Gitse ne iyi eder. Şu tiyatro işi de olmasa... Yarın sabah işe giderken düşünecek, dalacak bir şeyler olmamalı artık kafamda. Yalnız ilerisini, yalnız geleceği düşünmemeliyim. Yalnız yarın'ı, yarın sabahı... Yeter de artar bile...

(Susku. Üç saniye. Sesler yeniden işitilmeğe, sezilmeğe başlayacaktır. Solunma yeniden duyulabilecektir. Sesler düzgülenecektir. Süzgeçler kalkmış, "ölü" odadan çıkılmıştır. Radyo çalmaktadır. Konuşma başlamadan, birkaç saniye daha, yaşayan üç kişinin varlığı sezilmekle yetinilecektir.)

ESİN: Amma çaldı bu radyo... Susturmalı artık. Ne dersiniz?

ERCAN: İyi derim.

SİNAN: Yemeğe oturmayacak mıyız? Buğ gibi Olmuştur.

(Kıyırındanma. ESİN'in adımları yaklaşır. Radyo önce kısılır, sonra kapatılır. Erkeklerin adımları biraz uzaklaşır. Sıkıntılı bir sessizlik.)

ERCAN (Alaycı):

Üçümüz de
Gülmesini hiç bilmiyormuşuz.
Üç kişi birbirinin gözüne gözüne bakar da
Gülmeden durabilir mi?
Durduk oysa.

ESİN: Birbirimize gülmekten
Daha başka şeyler
Düşünüyorduk herhalde.

SİNAN: Üçümüz de, sımsıkı kapalı odalardan
Çıkıp kurtulmanın düşünüyorduk belki de...

ERCAN: Ölüme koşar gibi, azgın...

ESİN: Saygısız...

SİNAN: Uykunun yırtıldığı alaca karanlıkta
İnsanın insanı öldürebileceği noktada

ERCAN: Öldürmeden, anlamadan...

ESİN: Konuştuk durduk, vaktimizi
Öldürmek ister gibi.

(Çok yumuşak.)

Gidin artık.

ERCAN: Ne denli konuşsak, anlamamağa kararlı,
Bencil, kapalı, kendi ölçücümüzle baş başa.
Yapayalnız, değil miyiz?

SİNAN: Kararlı, bencil değil de, hazırız belki,
Ömrümüz boyunca buna hazırlanmış...

ESİN: Boş sözler... Dönen yüreler olduğumuzu,
Anlayalım. Buluşamıyoruz. Aynı dili
Konuştuğumuza inandırmak istiyoruz
Birbirimizi, yalanımıza aldanmadan.

(Tamamıyla duygusuz, dümdüz söylenmiş bu sözlerden sonra ansızın yumuşaklık, tatlılıkla.)
Gidin artık...

SİNAN *(Bezgin. İki yana da çekilebilecek gibi):*
Yetmez mi?

ERCAN *(Bezgin gibi):*

Kadınlar, yalnızlığın yabancısı,
Kapalılığın düşmanı... Buyurun Esin, başlayın.
Ben gidiyorum.

SİNAN: Nereye... demeyeceğim.
Kalmazsın, biliyorum... Galiba...
Yarın görüşelim... İstersen...

ESİN: Başla dediniz... Neye başlayayım? Başlayacak...
Başlayacak olan ne?

ERCAN: Bir yol bulup yürümeğe başlayın işte...
Bir gün gene görüşürüz.
O zaman anlatırsınız, bulduğunuz yolu,
Yaptıklarınızı...
Sinan, tiyatrodaki yerler boş kalmasın,
Yemeğinizi yeyin hemen...
Yarın görüşemeyiz. Erkenden yola çıkmağa
Dün akşamdan karar vermiştim. Sormağı
Aklına getirmedin bu sabah, ben de,
Söylemedim. Biletim hazır.
Allahaismarladık Esin. Tanıştığımızıza
Çok sevindim. Sinan, hoşça kal,
Geçmiş değişmez,
Bir sevinçler kalır elimizde...
Çantamı alayım...

*(Karışık adım sesleri. Ufak tefek gürültüler. Kapanan bir çanta kilidi, kumaş hisirtirleri. Uzak-
tan.)*

SİNAN: Paltonu tutayım. Giy, giy, hava soğuk.

ERCAN: Sağ ol. İkiniz de sağ olun. Sevindim
Geldiğime, sizleri gördüğüme.
Sağlıkla kalın.

*(Uzaktan kapı sesi: Açılma, kapanma. Yaklaşan düzensiz adımlar. İki de ayağını sürür gibi.
Sonra, ESİN'in adımları, kararlı, çok yaklaşır. Radyonun düğmesi çıtlar. Önce bir sessizlik, sonra
gürültüler, konuşmalar, parazit kırpıntıları.)*

ESİN (*Yumuşak ama kendine güvenen bir sesle*):

Yemekler gerçekten soğumuştur...

(*Radyoda bir konuşma sesi. Yükseltilir.*)

KADIN SESİ: ... Reklam programları sona erdi...

(*Radyodan saat başı düüt-düütleri.*)

KADIN SESİ: Saat on dokuz. Sayın dinleyiciler, şimdi

Haberleri okuyoruz. Önce

Haberlerden özetler...

(*Radyo kısılır.*)

ESİN (*Spikerin sesini bastırarak*):

Sinan, sofraya oturalım mı

Artık?

(*Üç dört saniyelik tam bir sessizlik. Sonra bir elektronik musiki parçası. Yedi-sekiz saniyeden az sürmeyecektir.*)

TİYATRO TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

HAZIRLAYANLAR

Haldun Taner - Metin And - Özdemir Nutku

SİNEMA TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

Hazırlayan

Nijat Özön
